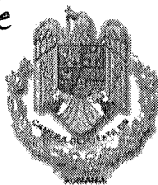

Dep. Secretariat Leh.
ft. B. P. Greușite

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51/6302 / 19.X.2009

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 995 din 19.10.2009

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR
COMISIA JURIDICĂ, DE
DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI

Nr.31/888/2009

SENAT
COMISIA JURIDICĂ, DE NUMIRI,
DISCIPLINĂ, IMUNITĂȚI ȘI
VALIDĂRI

Nr.XIX/845/2009

AVIZ COMUN

Birourile Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, prin adresa nr. 885BP din 7 octombrie 2009, respectiv 1435BP din 9 octombrie 2009, au solicitat Comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului să întocmească un aviz comun vizând „*Scrisoarea Președintelui României referitoare la consultarea Parlamentului cu privire la organizarea, odată cu alegerile prezidențiale din toamna acestui an, a unui referendum național cu privire la probleme de interes național*”.

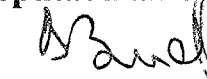
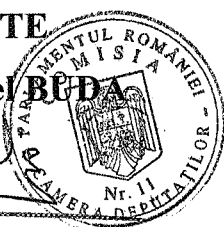
Problemele de interes național invocate în scrisoare, pentru care se propune organizarea unui referendum, sunt :

- trecerea la un Parlament unicameral;
- reducerea numărului membrilor Parlamentului României la maximum 300 de parlamentari.

Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, întrunite în ședința comună din data de 14 octombrie 2009, au analizat materialele prezentate, respectiv: adresa Biroului Permanent nr. 885BP/07.10.2009, scrisoarea Președintelui României

din 24.09.2009 și stenograma ședinței comune a Birourilor Permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului din 7 octombrie 2009.

Comisiile juridice au hotărât, cu 18 voturi „pentru”, reprezentând grupurile parlamentare PSD+ PC, PNL și UDMR, și 12 voturi „împotrivă”, din partea grupului parlamentar PD-L, să înainteze Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului un **aviz comun negativ** vizând *“Scrisoarea Președintelui României referitoare la organizarea, odată cu alegerile prezidențiale din toamna acestui an, a unui referendum național cu privire la probleme de interes național”*. Motivarea acestui aviz este sintetizată în intervenția domnului senator Toni Greblă, iar cea formulată împotriva avizului negativ este sintetizată în intervenția domnului deputat Daniel Buda, ambele regăsindu-se în Anexa nr. I. Celelalte puncte de vedere exprimate în ședința comună se regăsesc în stenograma ședinței, din Anexa nr. II. Cele două Anexe fac parte integrantă din Avizul comun negativ.

PREȘEDINTE
Deputat Daniel BUDA

PREȘEDINTE
Senator Toni GREBLĂ

Motivarea avizului comun negativ,
Sintetizată de domnul senator Toni Greblă

Birourile permanente, înainte de a înscrie pe ordinea de zi solicitarea președintelui, ne-au cerut un aviz juridic, chestiunile de oportunitate și celelalte lucruri legate de această solicitare urmând a fi dezbătute în Parlament.

Din studierea textelor Constituției, a Legii referendumului și a altor acte normative incidente, se poate constata, în opinia mea, faptul că, astăzi, în România, nu poate fi organizat un referendum, pentru că mai multe articole ale Legii referendumului au fost declarate neconstituționale, nemaifiind în vigoare astăzi.

Tocmai de aceea, Guvernul a transmis Parlamentului, acum zece zile, o ordonanță de urgență prin care suplinea astfel de lipsuri în legislație, cu privire la organizarea referendumului. Senatul a respins proiectul de ordonanță de urgență cu mai multe motivații – una este legată de faptul că ordonanța de urgență este vădit neconstituțională, deși nu este, încă, declarată astfel de Curtea Constituțională (vezi dispozițiile art.115, teza 6, din Constituția României - ordonanțe de urgență **nu pot fi adoptate**, printre altele, în domeniul drepturilor electorale) și, probabil, și Camera Deputaților va respinge ordonanța de urgență.

Pe de altă parte, Comisia de la Veneția recomandă ca, după adoptarea, respectiv modificarea Legii referendumului, prin lege organică, să treacă un an de zile până când se organizează un referendum. De ce acest lucru: pentru că Legea referendumului nu trebuie modificată în funcție de circumstanțe speciale sau personale, care să determine o anumită procedură de desfășurare a referendumului, în funcție de interese imediate.

În condițiile în care legislația României nu respectă prevederile Convenției de la Veneția, după ce se desfășoară campania electorală pentru alegerea președintelui, trebuie să găsim, în cursul anului viitor, un alt moment în care să putem, eventual, consulta populația, cu mențiunea că legislația actuală, necorelată cu dreptul european în materie, nu permite organizarea unui referendum.

Motivarea împotriva avizului comun negativ,
Sintetizată de domnul deputat Daniel BUDA

În motivarea votului exprimat împotriva avizului negativ doresc să aduc în atenție următoarele argumente:

- În ceea ce privește dispozițiile art. 12 din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, Decizia Curții Constituționale 567 din 2006 publicată în Monitorul Oficial din 11 iulie 2006 a declarat neconstituționale dispozițiile art. 12 întrucât ar fi îngădit dreptul președintelui în ceea ce privește interesul național, și l-ar fi limitat la cele șapte domenii care au fost prevăzute în mod expres la acel moment. Pe cale de consecință, din punct de vedere al încadrării acestui referendum în categoria problemelor de interes național nu există păreri contrare.

- În ceea ce privește invocarea unui vid legislativ în domeniul organizării acestui referendum odată cu alegerile pentru Președintele României, precizez că OUG 103/2009 a completat acest „vid legislativ”, iar o eventuală neconstituționalitate a acestei ordonanțe de urgență nu poate fi invocată atât timp cât nu există o decizie a Curții Constituționale în acest sens. Orice argumentare, în sensul că ar încălca dispozițiile articolului 115 alineatul 6 rămâne doar la stadiul de simplă speculație atâta timp cât Curtea Constituțională nu s-a pronunțat în acest sens. În aceste condiții, la momentul de față, vidul legislativ a fost acoperit tocmai prin această Ordonanță de urgență a Guvernului. Mai mult decât atât, în Raportul Comisiei de la Veneția referitor la *Codul de bune practici în materie de referendum*, adoptat de Consiliul pentru Alegeri Democratice, în partea a III, pct. 6, referitor la avizul Parlamentului, se prevede că „... *Trebuie să fie fixat un termen înăuntrul căruia Parlamentul să își dea avizul consultativ; dacă acest termen nu este respectat, textul va fi supus la vot fără avizul Parlamentului.* Această prevedere a fost preluată în cuprinsul OUG 103/2009, tocmai pentru a completa acest vid legislativ în materie.

- Referitor la dispozițiile articolelor 150 și 151, care au fost invocate, acestea sunt cuprinse în titlul VII al Constituției și reglementează practic întreaga procedură de revizuire a Constituției. Revizuirea Constituției reprezintă un capitol separat de ceea ce a solicitat Președintele României. După ce se inițiază procedura de revizuire vor fi avute în vedere dispozițiile articolului 151 și 152 care reglementează modul de revizuire efectiv și limitele oricărei revizuri.

- Pe de altă parte, întreaga dezbatere s-a purtat în jurul celor două întrebări cuprinse în scrisoarea Președintelui adresată Parlamentului. Noi nu

trebuia să hotărâm dacă suntem de acord sau nu cu trecerea la Parlament unicameral, acest aspect fiind un deziderat al partidelor, ci trebuie să se stabilească dacă președintele poate să organizeze referendum, iar membrii celor două Comisii juridice trebuie să dea un aviz referitor la consultarea Parlamentului.

Față de cele prezentate mai sus, punctul de vedere al Grupului parlamentar al PD-L este **pentru un avizul favorabil** și, pe cale de consecință am votat împotriva avizului negativ înaintat de membrii celor două Comisii juridice.

TRANSCRIEREA

**ședințelor Comisiilor juridice reunite din data de 14 octombrie 2009 privind
dezbateră „Scrisorii Președintelui României referitoare la organizarea,
odată cu alegerile prezidențiale din toamna acestui an, a unui referendum
național cu privire la probleme de interes național”**

Domnul Daniel Buda:

Încă odată bună ziua tuturor doamnelor și domnilor colegi deputați și senatori.

Declar deschise lucrările ședinței comune ale celor două comisii de la Cameră și Senat.

După cum ați putut observa, avem mai multe puncte pe ordinea de zi.

Dacă nu sunt incidente de procedură prealabilă începerii ședinței, vă supun aprobării dumneavoastră proiectul ordinii de zi.

Cine este pentru? Nu sunt observații. Înțeleg că este unanimitate. Mulțumesc.

Intrăm în dezbateră primul punct înscris pe ordinea de zi, și anume punctul 1.

Doamna Roxana David, aveți cuvântul.

Doamna Roxana David:

Comisia juridică a fost sesizată cu scrisoarea Președintelui României referitoare la consultarea Parlamentului cu privire la organizarea odată cu alegerile prezidențiale din toamna acestui an a unui referendum național cu privire la probleme de interes național.

Birourile permanente reunite, în ședința din 7 octombrie 2009, au decis să transmită scrisoarea președintelui Comisiei juridice, de disciplină și imunități din Camera Deputaților pentru ca, împreună cu Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat, să întocmească în termen de zece zile un aviz comun.

Printr-o scrisoare adresată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Președintele României a precizat că dorește să solicite poporului să-și exprime prin referendum voința suverană, în temeiul dispozițiilor art.90 din Constituția României republicată și ale art.2 și 11 din Legea 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu privire la următoarele probleme de

interes național: trecerea la un Parlament unicameral și reducerea numărului membrilor Parlamentului României la maxim 300 de parlamentari.

În acest sens, președintele dorește să consulte Parlamentul cu privire la organizarea odată cu alegerile prezidențiale din toamna acestui an a unui referendum național cu privire la problemele menționate.

Domnul Daniel Buda:

Da, mulțumesc foarte mult.

V-aș propune ca modalitate de desfășurare a ședinței să facem un prim tur de înscrieri la cuvânt. Dacă se poate să ne canalizăm cam pe un reprezentant din partea fiecărui grup parlamentar, dar, desigur, nu vom restrânge nimănui dreptul de a vorbi, și aș începe să fac aceste înscrieri: primul a fost domnul Ioan Ghișe – de mult, cred că de dinainte să începem ședința era cu mâna pe sus, apoi domnul Toni Greblă.

Domnul Dan-Coman Șova:

Îmi cer scuze, eu am o chestiune tehnică – vreau scrisoarea președintelui.

Domnul Daniel Buda:

Nu v-a fost distribuită?

Domnul Dan-Coman Șova:

Nu.

Domnul Daniel Buda:

Îmi cer scuze.

Domnul .....:

Deci toți vrem scrisoarea președintelui, în primul rând.

Domnul Daniel Buda:

Domnilor colegi, îmi cer scuze. Nu am știut că nu aveți această scrisoare, acest material.

Colegii din staff-ul tehnic, v-aș ruga să multiplicați de îndată.

Domnilor colegi de la Senat, ne scuzați, că noi aici avem o modalitate mai suplă.

Doamna David, ceea ce am primit eu în momentul de față nu are fiecare deputat și senator pe masă?

Îmi cer scuze.

V-aș ruga, domnule președinte, ca scrisoarea să fie multiplicată pe suport de hârtie și distribuită tuturor membrilor celor două comisii.

Înțeleg că acest viciu de procedură a fost suplinit.

Prin urmare, dacă mai sunt și alte înscrieri la cuvânt.

Da, doamna Jipa.

Doamna Florina Ruxandra Jipa:

Vă mulțumesc.

Domnule președinte, stimați colegi, noi am primit o scrisoare din partea Președintelui României, conform articolului 90, spune dânsul, din Constituția României. Eu aș vrea să vă citesc articolul 90 și să vă explic că de fapt nu trebuie să primim scrisori...

Domnul Daniel Buda:

Doamna colegă, nu este o chestiune de procedură; este o chestiune de fond.

Doamna Florina Ruxandra Jipa:

Este chestiune de procedură. Uitați de ce: Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime prin referendum voința cu privire la probleme de interes național. Deci Președintele României în persoană trebuie să vină și să se adreseze Parlamentului, nu să ne trimită scrisori.

Deci ne aflăm în afara cadrului constituțional.

Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Este un punct de vedere.

Președintele României tocmai asta dorea.

Doamna Florina Ruxandra Jipa:

Domnule președinte, pentru că am mai avut un incident în ultima vreme - știți bine la ce mă refer - la ședința în care s-a discutat cazul Ridzi, aș ruga staff-ul tehnic să noteze exact, pentru că pe urmă sunt obligată iar să iau stenograma și să mă trezesc că se notează altceva decât s-a susținut de la acest microfon. Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Tot pe procedură, domnule coleg, vă rog.

Domnul Andrei Florin Mircea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Aș vrea să îi răspund doamnei Jipa, că poate dânsa face o confuzie. Asta este o consultare, nu o întâlnire cu președintele.

Personal poate să ceară o întâlnire dacă vrea doamna Jipa, dar „consultare” căutăm în Dicționarul explicativ al limbii române și o lămurim sub aspect juridic.

Doamnă, dacă dumneavoastră vreți o întâlnire cu președintele, sunați-l și cereți-i-o personal; sau cu altcineva, nu contează, dar ce vreți dumneavoastră este o întâlnire.

Domnul Daniel Buda:

Doamna Jipa, fiți sigură că s-a notat în stenogramă ceea ce dumneavoastră ați susținut, ca să nu mai avem alte discuții pe acest subiect. Staff-ul tehnic este extrem de atent la ceea ce se discută aici.

Domnul Ghișe, vă rog, aveți cuvântul.

Domnul Ioan Ghișe:

Mulțumesc.

Domnilor președinți și stimați colegi, solicitarea de aviz a președintelui se referă la două subiecte: Parlament unicameral și reducerea numărului de parlamentari.

Față de această solicitare, doresc să vă spun următoarele: întâi de toate, că sediul materiei îl găsim în două texte: Constituția - articolul 150, 151, respectiv Legea referendumului - articolele 11 și 12.

Privitor la primul punct - trecerea la Parlament unicameral, din lectura textului constituțional lesne constatăm că președintele poate iniția o revizuire de Constituție doar la propunerea Guvernului, care va să zică în cazul nostru o astfel de propunere nu există.

A doua chestiune - Legea referendumului, în articolul 11, explicitează conceptul de interes național în sensul Legii referendumului, pentru ca la articolul 12 să enumere șapte domenii de interes național pentru care se poate organiza referendum.

Așadar, din coroborarea textelor menționate putem constata că, referitor la punctul întâi, trecerea la Parlament unicameral ar trebui să fie avizată negativ pentru că solicitarea este și neconstituțională în sensul înfrângerii articolului 150 și 151 din Constituție, și este și nelegală în sensul înfrângerii articolului 11 și 12 din Legea 3/2000.

Referitor la al doilea subiect - reducerea numărului membrilor Parlamentului, aceasta este o chestiune care ține de o lege organică. Nefăcând parte dintre domeniile de interes național, care, potrivit articolului 12 din Legea referendumului, pot constitui obiect de referendum, și fiind de competența Parlamentului, de asemenea și pentru punctul doi avizul trebuie să fie negativ.

Așadar, domnilor președinți și stimați colegi, vă rog să rețineți propunerea mea - ca să fie supusă la vot propunerea pentru aviz negativ, fundamentat pe articolele de Constituție și de lege pe care vi le-am precizat.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Daniel Buda:

Vă mulțumim și noi, domnule senator.

Mai departe, domnul senator Toni Greblă.

Aveți cuvântul.

Domnul Toni Greblă:

Stimați colegi, cele două comisii au fost sesizate de către Birourile permanente reunite pentru întocmirea unui punct de vedere comun, depunerea lui în zece zile, cu privire la solicitarea adresată Parlamentului de către Președintele

României cu privire la organizarea în aceeași zi cu alegerile prezidențiale a unui referendum cu două întrebări.

În mod sigur, Birourile permanente, înainte de a înscrie pe ordinea de zi solicitarea președintelui, ne-au cerut un aviz juridic.

Chestiunile de oportunitate, celelalte lucruri legate de această solicitare în mod sigur vor fi dezbătute în Parlament.

Noi, astăzi, după părerea mea, suntem chemați să exprimăm un punct de vedere vizavi de solicitarea președintelui, bazându-ne pe Constituție, Legea referendumului și celelalte legi incidente.

Din studierea textelor incidente, eu am constatat următoarele: astăzi un referendum nu poate fi organizat în România pentru că mai multe articole ale Legii referendumului au fost declarate neconstituționale și în termenul de 45 de zile prevăzut de lege nu au fost adaptate, reformulate pentru a fi constituționale, astfel încât cele declarate neconstituționale de Curtea Constituțională nu mai sunt în vigoare astăzi.

Pentru că și Guvernul a știut acest lucru, a venit acum zece zile cu o ordonanță de urgență prin care suplinea astfel de lipsuri în legislația cu privire la organizarea referendumului și a adoptat o ordonanță de urgență supusă confirmării Parlamentului. Senatul, primă Cameră sesizată, a respins proiectul de ordonanță de urgență cu mai multe motivații – una este legată de faptul că ordonanța de urgență, deși nu este declarată de Curtea Constituțională, este sigur neconstituțională, și va fi o chestiune de timp până când ambele Camere ale Parlamentului vor respinge ordonanța de urgență sau până când Curtea Constituțională o va declara neconstituțională, și îmi permit să invoc dispozițiile art.115, teza 6, din Constituția României, care prevede expres: ordonanțe de urgență **nu pot fi adoptate**, printre altele, în ceea ce privește drepturile electorale.

Comisia de la Veneția recomandă ca organizarea și desfășurarea referendumului să fie reglementată prin Constituție sau prin lege cu caracter superior, de rang superior, referindu-se la legile organice, cum este cazul la noi.

Drept urmare, este dreptul constituțional al președintelui să se adreseze poporului prin referendum în chestiuni precise reglementate de lege, însă noi trebuie să dăm astăzi un răspuns Birourilor permanente și să spunem în felul următor: tehnic, juridic, nu poate fi organizat astăzi un referendum întrucât avem un vid legislativ, vid legislativ pe care nu poate să îl acopere Guvernul prin ordonanță de urgență.

Ultimul argument: Comisia de la Veneția recomandă ca după adoptarea, respectiv modificarea Legii referendumului prin lege organică, cel puțin prin lege organică, să treacă un an de zile până când se organizează primul referendum. De ce acest lucru: pentru că Legea referendumului nu trebuie modificată în funcție de circumstanțe speciale sau personale care să determine o anumită procedură de desfășurare a referendumului, în funcție de interese imediate. Regulile jocului sunt stabilite astăzi și peste un an de zile cei care sunt abilitați să provoace un referendum pot să o facă dar cunoscând de un an de zile regulile după care se desfășoară. Nu modific regulile jocului în funcție de circumstanțe și împrejurări ce nu țin de esența reglementărilor naționale, care de data aceasta sunt în acord cu

reglementarea europeană arhicunoscută și arhirecunoscută, și anume: Directivele Comisiei de la Veneția.

Drept urmare, după ce, evident, ascultăm și alte puncte de vedere, eu vă fac propunerea să dăm un punct de vedere Birourilor permanente, care ele vor decide, spunând în context că organizarea unui referendum pe vidul legislativ în ceea ce privește organizarea referendumului, din punct de vedere constituțional și juridic, nu este posibilă.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc domnului președinte Greblă.

Domnul Șova, pe urmă domnul Boldea și apoi domnul Iordache.

Domnul Dan-Coman Șova:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi deputați și senatori, câteva observații aș avea în legătură cu scrisoarea domnului președinte Traian Băsescu.

Două principii vor fi clamate indiscutabil aici de președintele țării, anume acela de a iniția oricând un referendum pe probleme de interes național și faptul că avizul Parlamentului ar fi consultativ.

Eu mi-aș permite să vă sesizez câteva aspecte tehnice - pe unele le-am scos din comentariile la Constituție - întâmplător, la articolul 90 mi se pare semnificativ sunt făcute chiar de domnul Deaconu, care stă la dreapta președintelui tot timpul, și altele din Convenția de la Veneția.

Principii simple: neutralitatea finanțării.

Eu, ca membru al Comisiei juridice și senator, vreau să știu cine asigură fondurile pentru organizarea acestui referendum, din ce buget și cum se va proceda la rectificarea bugetară a instituției care va organiza referendumul. Din cunoștințele mele, costă aproape 20 de milioane de euro.

A doua chestiune: Convenția de la Veneția presupune că organizarea referendumului trebuie să asigure egalitatea de exprimare a partizanilor și adversarilor ideii care este supusă dezbaterii referendumului.

Având în vedere că avem alegeri prezidențiale și, deși tehnic vorbind, nu există nici un impediment pentru organizarea referendumului odată cu alegerile prezidențiale, vreau să vă întreb pe dumneavoastră dacă, în opinia dumneavoastră, este posibil ca în timpul alegerilor prezidențiale să concentrăm discuția partizanilor și adversarilor ideilor propuse de președintele țării în locul campaniei electorale pentru prezidențiale, deci dacă fizic este posibil.

A treia chestiune: vă mărturisesc că, nefiind prevăzută în Constituție, nici nu este interzisă, mi s-ar părea foarte interesant ca, pe lângă avizul negativ pe care probabil că îl vom da astăzi, să adresăm și o întrebare scrisă președintelui prin care să îl întrebăm dacă în spatele acestei propuneri există vreun studiu care privește trecerea la unicameral - diferențe, beneficii - și dacă eventual cel care a făcut acel studiu a citit și Tratatul de la Lisabona înainte, și a doua chestiune - dacă în acest studiu, existând sau nu, care sunt exact motivațiile care au determinat cifra de 300, doar dacă cifra asta nu este pusă după ce a văzut cineva un film.

Deci, eu mă întreb, ca să fiu în linia de glumă, de ce nu 322, până la urmă? Sau 254, cum spune colegul meu.

Deci: de ce nu 322 sau 254? De ce 300?

Deci nu știu la ce se referă.

Eu aş vrea să închei.

Mie mi se pare că asigurarea surselor de finanțare, asigurarea egalității între partizani și adversari, studiul eventual pentru unicameral și numărul de 300, indicațiile Comisiei de la Veneția sunt suficiente pentru a susține un aviz negativ, și n-aș vrea să o luați *iocandi causa* - susțin să adresăm o întrebare președintelui pentru a ne explica sursa concluziilor la care a ajuns – unicameralul și 300 de oameni.

Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc, domnule senator.

Domnul Boldea, aveți cuvântul.

Domnul Mihail Boldea:

Domnule președinte, voi începe prin a arăta domnului Ghișe că este într-o gravă eroare constituțională, în condițiile în care decizia Curții Constituționale 567 din 2006 publicată în Monitorul Oficial din 11 iulie 2006 declară neconstituțional articolul 12 din Legea 3 care vizează Legea referendumului. În decizia Curții Constituționale, care a fost sesizată de către Avocatul Poporului, și nicidecum de alte partide politice, se arată foarte clar că articolul 12 din Legea 3 îngrădește dreptul președintelui în ceea ce privește interesul național, și nu-l limitează la cele șapte domenii care au fost prevăzute în mod expres la acel moment. Este un prim aspect – astfel încât această motivare că articolul 12 ar limita dreptul președintelui de a solicita un referendum întrucât această chestiune nu se găsește în enumerarea limitativă a articolului 12 nu poate fi luată în considerare.

A doua chestiune pe care vreau să o subliniez este cea care vizează vidul legislativ, vid legislativ care a fost avut în vedere și în momentul în care s-a desfășurat referendumul pentru cei 322, când s-a pus problema suspendării președintelui, vid legislativ care era și la acel moment, și cred, dacă nu greșesc, și nu vreau să jignesc pe nimeni, mare parte dintre parlamentarii care blamează astăzi și sunt împotriva referendumului erau parlamentari și în acel moment și aveau posibilitatea procedurală legală să completeze acest vid legislativ.

Nimeni nu poate invoca în România, și Constituția o spune, vidul legislativ.

Dacă avem un vid legislativ, el trebuie acoperit într-un fel sau altul, și există normele de interpretare pe care le-am învățat cu toții din Comisia juridică, cred, la Teoria generală a dreptului, în care se arată modalitatea prin care se acoperă orice vid legislativ.

Referitor la ordonanța de urgență a Guvernului care a trecut pe la Senat și domnii senatori au respins-o, ea nu este neconstituțională atâta timp cât Curtea

Constituțională nu s-a pronunțat asupra acesteia. Orice motivare, speculație în sensul că ar încălca dispozițiile articolului 115 alineatul 6 rămâne doar la stadiul de simplă speculație atâta timp cât Curtea Constituțională nu s-a pronunțat în acest sens și, în aceste condiții, la momentul de față vidul legislativ a fost acoperit tocmai prin această ordonanță de urgență a Guvernului care dă posibilitatea președintelui să inițieze acest referendum.

O a treia problemă: dispozițiile articolelor 150, 151, care au fost iarăși invocate în fața domniilor noastre, sunt cuprinse în titlul VII al Constituției și reglementează revizuirea Constituției și reglementează practic întreaga procedură de revizuire a Constituției.

Fiind vorba de o revizuire a Constituției, este un alt capitol separat de ceea ce se invocă astăzi și se discută astăzi.

Articolul 90 este cuprins în capitolul care vizează președintele României și procedural, tehnic, concret ar însemna ca, după o eventuală consultare a populației prin referendum, potrivit articolului 90, dacă se va obține un rezultat favorabil în sensul revizuirii Constituției și diminuării numărului de parlamentari, Guvernul, domnii senatori de la PSD, PNL, în numărul impus de către articolul 150 alineatul 1, pot să solicite revizuirea Constituției ca să obțină voturi.

După ce se inițiază această procedură de revizuire se vor avea în vedere dispozițiile articolului 151 și 152 care vizează modul de revizuire efectiv și limitele oricărei revizuri.

Se invocă astăzi o a patra chestiune, respectiv egalitatea armelor în ceea ce privește partizanii ideii de Parlament unicameral și în același timp diminuarea numărului de parlamentari, dar n-am auzit pe nici unul dintre colegii care au vorbit anterior mie dacă sunt de acord, ca să îmi dau și eu seama pe ce poziție se circumscriu dânsii ca persoană sau partidele politice ale dânsilor, în condițiile în care vorbesc de egalitatea armelor.

Domnul Dan-Coman Șova:

Noi, de la PSD, suntem împotriva.

Domnul Daniel Buda:

Stimați colegi, faceți, vă rog, un efort și nu mai întrerupeți.

Domnul Mihail Boldea:

Este foarte bine să știm fiindcă acum o săptămână sau două, în momentul în care a apărut ideea inițiativei de referendum, pe posturile de televiziune au spus că sunt de acord și că susțin această idee de diminuare, și era bine de știut, să vedem pe ce poziție se situează întrucât au posibilitatea când vor face campanie electorală pentru prezidențiale să susțină și acest punct de vedere.

Referitor la sursele de finanțare, cred că cel mai bine este să trecem peste acest subiect fiindcă, din punctul meu de vedere, și aici vorbesc strict personal, în momentul în care se organizează alegerile prezidențiale cheltuielile ar fi minime în condițiile în care o urnă de vot suplimentară în secțiile de votare nu cred că este un efort maxim, în condițiile în care se folosesc aceleași persoane.

Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc și eu.

Domnilor colegi, v-aș ruga foarte mult să aveți capacitatea chiar de a nu intra în discuții contradictorii pe chestiuni de natură politică. Suntem chemați ca și comisie, ca și for juridic să ne pronunțăm prin prisma dispozițiilor constituționale asupra acestei solicitări. Declarațiile politice fiecare Cameră și le face atunci când le are în programul stabilit. Faceți, vă rog, un efort să nu degenerăm în altfel de discuții.

Domnul Iordache, pe urmă domnul Cseke, și pe urmă domnul Andrei.

Domnul Florin Iordache:

Mulțumesc.

Vizavi de punctul 1 – trecerea la Parlament unicameral, ar trebui să plecăm de la articolul 80 alineatul 2 în care se spune că președintele veghează la respectarea Constituției. Atâta timp cât în Constituție, la articolul 61 se precizează foarte clar că Parlamentul este constituit din Camera Deputaților și Senat, ar trebui inițiată o modificare a Constituției și după ce modificăm Constituția putem veni să facem referendum.

Deci, în aceste condiții, s-a plecat cumva greșit, stimați colegi.

Deci: vizavi de poziția unu, clar – un punct de vedere negativ, pentru că orice referendum trebuie făcut cu respectarea Constituției. Dacă Constituția în acest moment precizează că Parlamentul este constituit din două Camere – Cameră și Senat, nu avem ce discuta. De ce nu facem un referendum pentru stabilirea statului național independent?

Modificăm Constituția și apoi facem referendumul.

Orice referendum trebuie să fie constituțional.

2) Vizavi de reducere, nu este necesar. Este lege organică. În Parlament am modificat și am stabilit numărul de persoane. Dacă grupurile parlamentare inițiem un proiect care să spună că pentru un parlamentar este nevoie nu de 70 de mii cât este acum, ci de 90 de mii, nu este nici o problemă, asta se poate modifica fără să cheltuim niște bani.

Deci punctul meu de vedere: răspunsul către Birourile permanente – acest demers al președintelui este neconstituțional și, în aceste condiții, răspunsul este negativ.

Mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Vă mulțumesc.

Domnul Cseke, și apoi domnul Andrei.

Domnul Cseke Attila-Zoltan:

Mulțumesc, domnule președinte.

Doamnelor și domnilor colegi, aș învedera în fața dumneavoastră niște aspecte poate mai mult tehnice, într-un fel în continuarea a ceea ce a spus domnul senator Șova.

Și vreau să recunosc că aceste idei sau aspecte sau principii le-am luat din punctul de vedere al Guvernului. Guvernul aflat încă în funcție m-a inspirat din actul lui, și anume mă refer la acel Cod de bune practici în materie de referendum pe care Guvernul actual l-a invocat atunci când a emis Ordonanța 103/2009, în care a instituit un anumit termen pentru Parlament de a emite avizul consultativ pentru referendumul inițiat de Președintele României.

Sigur, las la o parte un aspect totuși important, și anume acela că acest cod într-adevăr prevede obligația pentru statul respectiv de a institui un anumit termen, un termen limită de emitere a avizului consultativ, dar într-un alt articol mai prevede și următorul lucru: că nu este recomandabilă modificarea legislației în domeniul referendumului cu un an de zile înainte de data acesteia. Eu am numărat din 2 octombrie până în 22 noiembrie câte zile sunt și nu îmi iese acest un an în nici un caz. Acesta este un aspect.

Alte aspecte sunt, însă, privitoare la faptul că, din păcate, Guvernul s-a inspirat doar printr-o singură propoziție în acest cod; toate celelalte dispoziții care asigură într-adevăr o anumită neutralitate invocată de mai mulți antevorbitori nu s-au luat în considerare, și eu vreau să le enumăr pentru că într-un fel în avizul Parlamentului, din punctul meu de vedere, dacă chiar vrem să fim corecți, atunci ar trebui să spunem și aceste aspecte tehnice care trebuie îndeplinite conform recomandării Comisiei de la Veneția, invocată de către Guvernul actual, pentru a organiza un referendum corect și neutru.

Și, aici, acest Cod prevede în mod clar că textul supus referendumului trebuie însoțit de un raport explicativ sau de un material echilibrat aparținând partizanilor și adversarilor propunerii și care trebuie să fie pus la dispoziția alegătorilor cu suficient timp înainte, după cum urmează, și citez – totul este exact cum scrie în Cod: „Ele se publică într-un jurnal oficial cu suficient timp înainte de data votării. Trebuie expediate direct cetățenilor și primite de aceștia cu suficient timp înainte de data votării. Raportul explicativ trebuie să prezinte în manieră echilibrată nu numai punctul de vedere al autorităților – Executivul și Legislativul - sau al persoanelor care îl împărtășesc, ci și punctul de vedere opus. Informațiile de mai sus trebuie să fie accesibile în toate limbile oficiale și în limbile minorităților naționale.” Este un text preluat din Cod, invocat de către Guvernul României.

Practic, în prezent, dacă domnul președinte dorește să organizeze acest referendum și se îndeplinesc procedurile și condițiile, conform acestei recomandări Guvernul trebuie să facă următoarele lucruri: trebuie să ceară un punct de vedere inclusiv de la Parlament și de la alte instituții și autorități abilitate, cum ar fi Avocatul Poporului, prin care să solicite un punct de vedere asupra temelor supuse consultării populației. Pe baza acestor puncte de vedere trebuie întocmit un raport explicativ, cu puncte de vedere pro și contra – obligatoriu – este o cerință a Comisiei de la Veneția. Acest raport trebuie publicat în Monitorul Oficial al României. Acest raport trebuie expedit direct cetățenilor, cu suficient

timp înainte de data votării și trebuie să fie accesibil în toate limbile minorităților naționale – în prezent sunt 20 în România recunoscute.

Deci, toate aceste aspecte tehnice, din punctul meu de vedere, trebuie luate în seamă, și Parlamentul la emiterea avizului trebuie să solicite respectarea tuturor recomandărilor instituite de Comisia de la Veneția, încă odată - recomandare invocată de Guvernul României.

Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Vă mulțumesc și eu, domnule coleg.

Domnul Florin Andrei, aveți cuvântul.

Domnul Florin-Mircea Andrei:

Mulțumesc, domnule președinte.

Domnilor colegi și mai ales domnilor juriști, aș vrea să nu facem o greșală. Este stimabil votul acestei comisii unite, dar este bine să nu facem o greșală juridică, măcar ca profesioniști ai dreptului.

Vedeți dumneavoastră, reglementarea unei situații de fapt, a unei situații sociale în cazul nostru, se poate realiza prin mai multe proceduri, așa cum avem și în drept calea de atac fond, apel, recurs și nu mai știu ce, și ajunge și în revizuire. Apropo, domnule Șova, revizuirea în Codul Civil este la articolul 322.

În Codul de Procedură, da. E bine că ați reținut atâta lucru.

Noi vorbim aici de modificarea Constituției, și haideți să nu facem confuzie între două proceduri distincte de modificare a Constituției - una este într-adevăr revizuirea, și are ca bază de pornire propunerea Guvernului și respectă regulile din acest capitol VII, și este o cale să spunem excepțională de modificare a Constituției, și o a doua manieră, o a doua procedură este dreptul pe care Constituția i-l dă președintelui să inițieze referendumul. Cele două articole, cele două proceduri nu se suprapun și nu se confundă. Este la fel ca în cazul parlamentarilor care pot face o inițiativă legislativă direct, fără să mai adune semnături din teritoriu sau să fie necesari atâția oameni care să fie de acord cu acea inițiativă. Parlamentarul se duce la Biroul permanent și depune o inițiativă legislativă. Suntem în aceeași ipoteză logică.

Referendumul este una; revizuirea Constituției, conform articolului 7 din Constituție, este altceva.

Mulțumim domnului senator Cseke pentru latura tehnică; dânsul este de altfel întotdeauna foarte meticulos pe acest lucru.

Putem să respingem acest referendum pe alte argumente, decât o eroare juridică, pe care vă rog să nu v-o asumați.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc, domnule senator Florin Andrei.

Domnule Țuțuianu, aveți cuvântul, pe urmă doamna Jipa, și înțeleg că și domnul Nica dorea să ia cuvântul. A, v-ați pus de comun acord cu doamna Jipa. Mulțumesc.

Vă rog, domnule senator.

Domnul Adrian Țuțuianu:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Vreau să fac câteva comentarii, nu pe chestiunile tehnice care au fost foarte bine subliniate aici și de domnul Ghișe și de domnul Cseke și de colegul meu, domnul Șova.

Cu privire la partea a doua a scrisorii președintelui, s-a spus, întemeiat, vă spun și eu, nu avem nevoie să cheltuim 20 de milioane de euro doar ca să facem un referendum pentru că așa vrea domnul președinte Băsescu. Este suficient să modificăm legea și să stabilim că reducem numărul de parlamentari la 300, la 254, la 322, la cât doriți fiecare dintre dumneavoastră. Aș vrea să discut despre demersul acesta care vizează o chestiune esențială, respectiv revizuirea Constituției, pentru că lucrul acesta îmi aduce aminte un pic de istorie. La 1864, Alexandru Ioan Cuza, cu statutul dezvoltător al Convenției de la Paris, a propus în România un sistem bicameral. L-am continuat la 1866, sub Carol I. La 1821, liberalii au venit cu o nouă Constituție cu regim bicameral și i-am pus punct și cam asta se întâmplă și acum și poate că nu este rău să fim atenți un pic la istorie. În 1946, regele Mihai, la presiunea puterii sovietice și comuniste, a desființat, printr-un Decret regal, dacă îmi aduc aminte foarte bine în 13 iunie sau 13 iulie, a desființat Senatul României.

Deci, concluzia este că noi acum sau președintele ne propune o reformă constituțională așa făcută după ureche, fără să ținem cont de tradițiile democratice ale acestei țări. Acesta este un prim aspect.

Al doilea aspect. Dacă mergem să vedem cum funcționează alții, veți vedea în Uniunea Europeană că sunt cel puțin 13 state, toate mari, care au Parlament bicameral. Numai statele foarte mici au un Parlament unicameral.

Al treilea lucru care trebuie spus foarte clar. O lege trecută prin două Camere se va dovedi totdeauna mai bună, pentru că sunt două filtre.

Și ultimul lucru – și fac trimitere tot la Cuza – când s-a creat Senatul României s-a spus că Senatul trebuie să fie factorul de ponderare a puterilor statului. Așa a spus Cuza atunci. Cred că este valabil și astăzi și cred că, nu de puține ori, Senatul a știut să facă acest lucru.

De aceea, pentru considerentele acestea de natură juridică, dar și de natură istorică, eu cred că ceea ce propune președintele reprezintă practic o reformă constituțională după ureche, fără să existe argumente juridice și politice, într-adevăr foarte consistente.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Daniel Buda:

Da, domnule coleg, mulțumesc și eu. Doamna Jipa.

Doamna Florina Jipa:

Stimați colegi,

Aș vrea să fac o referire la art.115. Deci, s-a vorbit foarte mult până acum. Art.115, în alin.6 din Constituție spune următorul lucru: „ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție.”

Vreau să vă spun că noi, Parlamentul, cred că suntem una din instituțiile fundamentale ale statului. Oare printr-o ordonanță de urgență venim să modificăm Constituția? Sau să impunem ceva ceea ce este dincolo de Constituție? Mă îndoiesc că suntem juriști, mă îndoiesc că facem parte din acest Parlament dacă putem să gândim într-un asemenea mod. S-a mai pomenit aici de art.115 sub alte aspecte. Eu am vrut să vă învederez aspectul de la pct.6. Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Da, mulțumesc doamna colegă, doar că nu discutăm ordonanțe de urgență la acest punct, dar probabil că nu ați sesizat aceasta.

Doamna Florina Jipa:

Prin ordonanță de urgență s-a cerut ce s-a cerut. Asta avem în față, domnule președinte. Îmi pare foarte rău.

Domnul Daniel Buda:

E-n regulă doamna colegă, este punctul dumneavoastră de vedere. Domnul Dobre vă rog, aveți cuvântul.

Domnul Ciprian Dobre:

Eu aș vrea să mă refer la art.90 din Constituție și să consider că pot să-mi exprim punct de vedere și să-l arunc în consultare în legătură cu două chestiuni.

Art.90 are ca și cerință fundamentală o problemă de interes național și v-aș ruga să punem în discuție ce se circumscrie termenului de interes național și a doua chestiune, punctul 1 din scrisoarea adresată de președintele României Parlamentului, câțiva termeni. Cuvântul „trecerea” la un Parlament unicameral în care nu se vorbește despre ce fel de Parlament, nu se vorbește dacă avem în vedere eventual divizarea țării și eventual regionalizarea ei și în acest context să vorbim despre un Parlament unicameral, despre ce țară este vorba, pentru că un Parlament are numai o țară sau o regiune și cred de asemenea, că trecerea, cuvântul, termenul „trecerea” este imposibil. Și atunci când ceva este imposibil, nu cred că poate avea obiect solicitarea făcută de distinsul nostru președinte.

La punctul 2 – reducerea numărului membrilor Parlamentului Români maxim 300 de parlamentari. Cuvântul „reducere” plasează terminologic vorbind scrisoarea domnului președinte la serviciul probabil de aprovizionare sau desfacere din Parlamentul României, în nici un caz pentru o comisie juridică. Așa că vă solicit foarte serios de data aceasta, sintagma „trecerea la un Parlament unicameral” atrage după sine, potrivit sistemelor parlamentariiste din Europa, ca această țară despre care se vorbește, că ar avea Parlament unicameral, nu știm

dacă este vorba despre România, să nu mai aibă președinte ales universal de către români. Are în vedere oare și acest lucru inițiatorul? Trebuie să știm acest lucru. Trebuie ca cetățenii români să știe că într-o țară unde nu există sistem bicameral, nu are președinte. Este ales de către Parlament, cel unicameral, din rândul parlamentarilor. Adică sunt de acord oare românii să nu mai aibă președinte ales universal și direct?

Cred, în orice caz, că autorul acestei hârtii, pentru că act nu pot să-i spun, care a ajuns pe masa Comisiilor juridice, trebuie întrebat dacă știe ce a scris, dacă are cunoștință ce implicații au aceste chestiuni, ca să nu le zic chestii trecute pe hârtie. În orice caz, toate acestea având în vedere sintagma „interes național”, potrivit art.90 din Constituția României.

Vă mai spun un singur lucru și cu acesta am încheiat. La 1 Decembrie 1918, s-a pus într-adevăr o problemă de interes național. Vă mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Da, vă mulțumesc și eu domnule coleg. Domnul Mate Levente.

Domnul Mate Andras Levente:

Am să fiu foarte scurt domnule președinte, deoarece la început, dumneavoastră ați promis ceva în sensul să ia cuvântul o singură persoană de la fiecare partid. Chiar nu putem limita luările de cuvânt de la colegi, dar eu consider că putem sista discuțiile și să trecem la vot. Asta a fost intervenția mea, fără să vorbim politic și să avem aici alte discuții, deoarece s-a conturat fiecare cum va vota și nu mai are rost de discuții politice. Mulțumesc mult.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc domnule coleg. Asta v-am cerut la începutul ședinței, dar din păcate, unii colegi au crezut că ei sunt subiecții referendumului. Domnul Știrbeț aveți cuvântul.

Domnul Cornel Știrbeț:

Mulțumesc domnule președinte.

Apreciez tot ce s-a spus aici, poziția tuturor colegilor noștri, dar am impresia că nu discutăm obiectul pentru care ne-am întrunit aici, cel cu care am fost sesizați de Birourile celor două Camere. Toți colegii noștri s-au pronunțat de fapt împotriva celor două sau nu sunt de acord cu trecerea la Parlamentul unicameral și cu reducerea numărului de parlamentari. Toată discuția s-a purtat în jurul celor două întrebări și asta s-a reținut. Noi nu trebuie să hotărâm noi dacă suntem de acord sau nu cu trecerea la Parlament unicameral, cunoaștem poziția partidelor, poziția fiecăruia, eu cred că trebuie să stabilim dacă președintele poate să facă referendum și trebuie să dăm un aviz referitor la consultarea Parlamentului. Avizul poate fi pozitiv sau negativ. Reamintesc că aceleași discuții, domnul Iordache spunea aici un punct de vedere că trebuie întâi să schimbăm Constituția și pe urmă să întrebăm oamenii dacă sunt de acord. Sigur că este un punct de vedere care poate fi luat în discuție, dar reamintesc că toate aceste

discuții s-au purtat și s-au făcut sesizările la Curtea Constituțională și în 2007 când s-a făcut referendumul pe votul uninominal. Atunci s-au lămurit toate chestiunile din punct de vedere constituțional suntem pe aceeași lege, nu avem nimic schimbat după aceea. Ca urmare, eu cred că putem să trecem la vot și să dăm un aviz negativ sau pozitiv în funcție de majoritatea care se va degaja în această comisie. Mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc domnule coleg. Domnul senator Urban aveți cuvântul și cu permisiunea dumneavoastră, doresc să iau și eu cuvântul.

Domnul Iulian Urban:

Stimați colegi,

Suntem juriști și de aici pleacă marea problemă și dilemă în care se situează cele două Comisii juridice ale Parlamentului, pentru că noi suntem chemați aici să spunem ce? Să ne substituim Curții Constituționale, să spunem noi dacă este constituțional sau nu ca președintele României să ceară consultarea Parlamentului când este vorba de un referendum? Avizul sau nu știu care va fi forma în care se va redacta adresa pe care Comisiile juridice reunite le vor trimite către Birourile permanente, însă cred că nu ar strica înainte să încercăm să găsim în regulamentele pe baza cărora noi funcționăm, acel text de lege care să ne dea această posibilitate, ca noi să ne pronunțăm, să interpretăm Constituția, pentru că art.90 din Constituție este foarte clar și vreau să vă mai spun ceva. Chiar dacă, inclusiv în cursul acestei zile, un institut de sondare a opiniei publice, la comanda unuia dintre partidele care acum formează coaliția majoritară în Parlament, a constatat că 70% dintre români sunt pentru propunerile care le-a făcut președintele și doar 10% ar vota împotriva – și acest lucru dă coșmaruri unora dintre noi – nu este nici un fel de problemă. Majoritatea va decide astăzi aici, va da un aviz negativ sau nu știu ce va da astăzi, pentru că mie nu îmi este clar, noi nu putem să ne substituim Curții Constituționale, nu avem acest drept, numai plenul Parlamentului va da un aviz președintelui care va ține sau nu cont de el, iar în ceea ce privește discuțiile pe care noi le-am avut pe parcursul acestei după amieze aici, cheia este ordonanța de urgență a Guvernului 103 din 2009, cea privitoare la organizarea referendumului. De aceea, ieri la Senat am avut un plen ad-hoc, am avut un plen care s-a ținut în afara oricăror norme și reguli pe care noi ne-am desfășurat activitatea în aceste 9 luni de zile până astăzi și vreau să vă spun, stimați colegi de la Camera Deputaților că această ordonanță va ajunge la dumneavoastră, vreau să știți că votul care s-a dat ieri în plenul Senatului a fost viciat, faptul că s-a fraudat și au fost colegi de la partide politice care au fraudat votul și noi am sesizat Biroul permanent al Senatului și am cerut Comisiei juridice din Senat să ancheteze acest lucru, pentru că cheia este Ordonanța de urgență a Guvernului 103, care este constituțională pe care noua majoritate se grăbește acum să o treacă prin Parlament, să o respingă.

Domnul Daniel Buda:

Domnule coleg, deși și ceilalți colegi au făcut referire la altceva decât discutăm noi astăzi, nu așa vrea să cădeți și dumneavoastră în acest păcat de a discuta altceva decât ceea ce trebuie să discutăm și anume: scrisoarea președintelui.

Domnul Iulian Urban:

Domnule președinte, nu cad în alt păcat, dar eu stau să mă întreb ce dăm noi aici.

Domnul Daniel Buda:

Este o chestiune care trebuie să vedem ce facem până la urmă.

Domnul Iulian Urban:

În momentul de față, suntem în stare noi să ne substituim Curții Constituționale să interpretăm art.90 din Constituție? Nu putem face acest lucru.

Domnul Daniel Buda:

E-n regulă. Mulțumesc. Domnul Greblă, vă rog.

Domnul Toni Greblă:

Stimați colegi,

Suntem datori și politic cu un răspuns. Partidul Social Democrat are în vedere, pentru că era o întrebare care s-a pus acolo, are în vedere posibilitatea reducerii numărului de parlamentari. Este discutabil dacă – și asta trebuie să fie provocată o dezbatere între specialiști, în societatea civilă, eventual organizat apoi un referendum, dacă este mai bine să avem un Parlament bicameral, unicameral. Aici, lucrurile pot fi interpretate. Noi ne opunem, nu ne opunem. Noi considerăm că în stadiul actual, pe legislația actuală, pe faptul că legislația României nu respectă prevederile Comisiei de la Veneția, un astfel de referendum suprapus peste alegerea președintelui, fără să intrăm în detalii, nu poate fi organizat fără multiple inconveniente, inclusiv de ordin legislativ. Ce spunea colegul, această ordonanță, dacă va fi, va ieși din vigoare până la 22 noiembrie, lasă tot procesul pentru organizarea referendumului fără suport legal și atunci este preferabil ca după ce se desfășoară campania electorală pentru alegerea președintelui, alegerea președintelui, să găsim în cursul anului viitor un alt moment în care să putem eventual consulta populația pe o întrebare absolut inutilă, pentru că răspunsul este dinainte cunoscut, peste 85% din cei ce se vor prezenta la vot vor zice: reducerea numărului de parlamentari sub 300.

La întrebarea: Parlament bicameral sau unicameral? probabil lucrurile vor fi un pic mai împărțite și atunci această, dacă mâine ar fi întrebat poporul: doriți reducerea impozitelor la jumătate? Răspunsul ar fi da. Dacă doriți reducerea numărului de ministere? Răspunsul va fi da. Dacă doriți să ieșim la pensie la 55 de ani? Răspunsul va fi da, astfel încât din acest punct de vedere, dacă ar fi organizat mâine referendum, și eu aș vota pentru reducerea numărului de parlamentari. La cât? Este o chestiune de discutat, nu de stabilit prin referendum. Dar acest

referendum, spun, este inutil. De aceea, eu îmi mențin propunerea care am făcut-o la începutul intervenției de a da Birourilor permanente un punct de vedere în care atașăm și sinteza intervențiilor tuturor cu propunerea pe care o fac eu că legislația actuală, dreptul european în materie nu permit organizarea unui referendum în luna noiembrie.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc foarte mult domnule coleg.

Domnul Ciprian Nica:

Domnule președinte, o mică completare vă rog și eu și închei. Există recomandarea Uniunii Europene, ca până în 2014, toate statele, inclusiv cele mai mici, să treacă la bicameralism și noi nu putem juca în afara regulilor, este o temă falsă care s-a aruncat. Ba mai mult, consider că votul poate fi viciat dacă se organizează în aceeași zi și referendum și alegerea președintelui și pentru asta este o încălcare a Constituției. Mulțumesc.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc.

Doamnelor și domnilor colegi,

Din păcate, s-a păcătuț mult în luarea de cuvânt astăzi în cadrul comisiei, pentru că v-ați referit unii ba la ordonanța de urgență, care nu face obiectul acestei discuții de astăzi, ba s-au făcut aprecieri asupra oportunității trecerii la un Parlament unicameral cu reducerea numărului de parlamentari. Nici asupra acestei chestiuni nu am fost chemați să ne pronunțăm noi astăzi. Sigur, nu am întrerupt discuțiile, pentru că înainte de a fi parlamentari, suntem cetățeni și avem dreptul la opinie, fiecare are dreptul să-și spună punctul de vedere, însă, în același timp, i-aș ruga pe distinșii mei colegi de la PSD să ia puțin declarațiile politice din ultimii ani a domnului Geoană și a altor colegi, pe care-i respect și care au opinat în întregime că sunt de acord cu un Parlament unicameral și chiar susțineau această teză.

Sigur, eu nu vreau să cad în același păcat pe care l-ați făcut și dumneavoastră și mă voi referi strict la dispozițiile art.90 din Constituție. Dacă președintele României are posibilitatea sau nu să propună un referendum și care este procedura până la urmă de urmat într-o astfel de situație.

Domnilor colegi,

Cei care aveți state mai vechi de funcții, să spun așa, în Parlamentul României, probabil că vă aduceți aminte de Decizia nr.567 a Curții Constituționale din anul 2006, unde se spune foarte clar că președintele nu poate fi limitat în problemele de interes național care urmează să fie supuse referendumului. Prin urmare, eu nu cred că astăzi, noi ca parlamentari, pe lângă faptul că suntem ușor într-o oarecare stare de ilegalitate, pentru că Biroul permanent nu ar trebui să mai considere Comisiile juridice ca un fel de „groapă de gunoi” și ori de câte ori nu știu ei ce să facă acolo, ne trimit nouă, comisiilor juridice, să ne spălăm noi pe cap cu astfel de materiale.

Domnul Ciprian Dobre:

Așa-i la aprovizionare...

Domnul Daniel Buda:

Da, poate că mergeți dumneavoastră pe acolo, domnule coleg și v-aș ruga să nu mă întrerupeți. Eu nu v-am întrerupt când ați vorbit dumneavoastră.

Deci, părerea noastră a celor din Partidul Democrat Liberal, deși nu ar trebui să spun, că părerea celor din Partidul Democrat Liberal este aceea că președintele are posibilitatea și a procedat în mod regulamentar și constituțional când a adresat această solicitare Parlamentului, pentru că în mod normal ar trebui să lăsați haina politică la o parte și să fiți înaintea de toate juriști, distinși colegi. Sigur, vă înțeleg că vă este foarte greu să faceți acest lucru, pentru că șefii de partide probabil că sunt la dumneavoastră pe camerele de luat vederi, - o să vă dau cuvântul când o să termin domnule coleg

Domnul Ciprian Dobre:

Pe procedură domnule președinte.

Domnul Dan-Coman Șova:

Domnule președinte, v-aș ruga să nu faceți aprecieri personale.

Domnul Daniel Buda:

Domnule coleg, nu v-am întrerupt și v-aș ruga și pe dumneavoastră să faceți un efort să fiți un pic mai disciplinat în cadrul Comisiei juridice de la Camera Deputaților. La Senat, faceți ce vreți dumneavoastră!

Domnul Dan-Coman Șova:

Chiar nu mă puteți disciplina, dar nici nu puteți să faceți observații personale la...

Domnul Daniel Buda:

Domnule coleg, nu am făcut observații personale și dacă tot ați ridicat problema observațiilor personale, v-aș da un răspuns domnule coleg, vizavi de ceea ce înseamnă suprapunerea celor două campanii electorale și pentru referendum și pentru alegerile prezidențiale.

Domnul Dan-Coman Șova:

Nu mie, Comisiei de la Veneția trebuie să-i dați răspuns.

Domnul Daniel Buda:

Aveți un tupeu nemărginit, domnule coleg. Mă surprinde, că sunteți prea tânăr pentru asta. V-aș ruga foarte mult să nu sfidați inteligența electoratului din România, făcându-l incapabil să aprecieze două probleme majore care le sunt supuse atenției: alegerile prezidențiale și capacitatea de a aprecia dacă în România

se impune astăzi să avem sau nu un Parlament unicameral și un Parlament cu un număr mai redus de persoane.

În aceste condiții, domnilor colegi, propunerea noastră, a celor din Partidul Democrat Liberal este de a da un aviz potrivit căruia solicitarea președintelui corespunde exigențelor din Constituție, astfel încât ea poate să fie supusă practic aprobării plenului celor două Camere ale Parlamentului.

Din sală:

Dați-mi voie să spun și eu.

Domnul Daniel Buda:

Da, domnule Gabor.

Domnul Gheorghe Gabor:

Domnule președinte, vroiam să numai vorbesc, dar ați făcut o afirmație care, pur și simplu, mă neliniștește. Spuneți: subestimați capacitatea electoratului român de a aprecia dacă este nevoie de 300 de parlamentari sau dacă este nevoie de 1000 de parlamentari sau de un singur parlamentar. Păi, eu îi întreb pe toți membrii comisiei: știe vreunul dintre dumneavoastră domnilor de câți parlamentari este nevoie în România? Știți că astăzi, Institutul de Politici Publice a organizat o dezbatere pe această temă și că oameni cu pregătire superioară, competenți în această materie, au exprimat opinii diverse? Și vreți să răspundă nenea Gheorghe din sat de la mine sau nea Nicolae din sat de la Ianoși Baci de la prietenul meu, dacă este nevoie de 5 parlamentari, de unul sau de 300? Guvernul și-a asumat răspunderea pe câteva legi deosebit de importante, fără să facă o dezbatere publică și astăzi o dă din stânga în dreapta, din șanț în șanț ca să o mai modifice pe o parte, să o mai îndrepte pe alta. Păi, vedeți? Fără să facem o dezbatere publică pe această temă deosebit de importantă, se poate să aprobăm noi președintelui, să spunem: domnule președinte, aveți dreptate, domnule președinte. Orice ziceți dumneavoastră, așa este, să trăiți! Nu se poate domnule președinte! Cred că trebuie să dăm un aviz negativ.

Domnul Mate Andras Levente:

Tot pe procedură dacă-mi permiteți.

Domnul Daniel Buda:

Vă rog domnule coleg.

Domnul Mate Andras Levente:

Eu revin pentru că văd că toată lumea deja devine foarte nervoasă. Haideți domnilor colegi, să nu fim nervoși. Știm fiecare formațiune politică cum va vota. Domnul președinte al Comisiei Senatului, domnul Toni Greblă a avut o propunere, prima dată privind oportunitatea, în primul rând și pe urmă, dacă într-adevăr, corespunde, completat cu ce a spus și domnul Ghișe, dispozițiilor

constituționale. Asta a fost prima propunere și în acest sens dacă dăm aviz pozitiv sau negativ, asta să supunem la vot ca să nu mai dezbatem.

Domnul Mihail Boldea:

Domnule președinte, două secunde, pe procedură.

Domnul Mate Andras Levente:

Am solicitat sistarea discuțiilor acum 15 minute, vă rog să supuneți la vot această propunere de sistare și pe urmă, dacă nu trece, putem lua cuvântul.

Domnul Mihail Boldea:

Pe procedură. Nu putem să spunem noi, comisiile reunite, dacă este sau nu constituțional. Stați, că nu am înțeles chestiunea asta. Noi spunem nimic. Spunem doar că... Auziți? Vreți să dăm un pic înapoi banda? Exact a spus și colegul mai devreme și domnul Greblă a spus mai devreme și Daniel Buda a spus mai devreme, ca să fie și el la aceeași oală. Spunem doar că este aviz pozitiv sau negativ și atât.

Domnul Daniel Buda:

Doamna Jipa, dumneavoastră ați vorbit. Fiți amabilă și lăsați și pe alți colegi să vorbească, doamnă, că deja depășiți anumite limite ale bunului simț. Vă rog.

Doamna colegă, colegul vorbește la obiect, dumneavoastră vorbiți cam pe lângă..

Domnul Daniel Buda:

Domnul Toni Greblă, v-aș ruga să reiterați ceea ce ați spus la început.

Domnul Ciprian Dobre:

Domnule președinte, mi-ați promis că îmi dați cuvântul pe procedură.

Domnul Toni Greblă:

Am înțeles că s-a sistat. Dacă este pe procedură.

Sintetizez propunerea.

Domnul Ciprian Dobre:

Domnule președinte al Comisiei juridice din Camera Deputaților, este pentru prima dată când vorbiți așa cu noi și mă simt dator să vă reamintesc, cu tot respectul. Nu ați făcut așa ceva, ce ați făcut astăzi, niciodată.

Domnul Daniel Buda:

Domnule coleg, nu cred că este vorba de procedura...

Domnul Ciprian Dobre:

Dacă-mi dați voie.

Domnul Daniel Buda:

Da. Vă rog.

Domnul Ciprian Dobre:

Ba chiar cred că am acest drept domnule președinte și cred că trebuie să fiți de acord atunci când cineva are o părere contrară cu a dumneavoastră.

Faptul că ați făcut-o nesimțită pe doamna Jipa, îmi cer eu scuze.

Domnul Daniel Buda:

Este o părere, domnule coleg.

Domnul Ciprian Dobre:

Îmi cer eu scuze, doamna Jipa, pentru ieșirea domnului președinte. De asemenea, îmi cer scuze față de români că dumneavoastră ne învinuiți că ar fi mai proști decât credem noi și citez din dumneavoastră, cred domnule președinte - că sunt vicepreședinți - când dumneavoastră sunteți nervos, dați-le frumos conducerea și vă rog frumos un singur lucru. Noi v-am respectat, vă respect și în continuare, înțeleg și ieșirile dumneavoastră, vreau doar să ne respectăm așa cum am făcut-o până astăzi.

Domnule președinte, asta este singura mea solicitare.

Domnul Daniel Buda:

Da, aștept să terminați domnule coleg, ca să pot să iau cuvântul și eu.

Domnul Ciprian Dobre:

Nu cred că aveți ce...

Acum, vreți să mă certați că v-am zis asta? Bine, mă opresc aici atunci, dacă iarăși vreți să mă certați.

Domnul Daniel Buda:

Domnule coleg, întotdeauna o să respect oamenii care respectă o anumită solemnitate a ședinței. În momentul în care ceri respect, trebuie să respecti și dumneata ca să poți să fii respectat și cu aceasta cred că am încheiat orice discuție și nu am făcut-o, doamne ferește! pe doamna colegă nesimțită nici în visele mele negre.

Domnul Ioan Ghișe:

La vot!

Domnul Daniel Buda:

Da.

Domnul Toni Greblă:

În ordinea în care au fost făcute propunerile, aş ruga să fiţi de acord ca noi să dăm un punct de vedere şi în cuprinsul punctului de vedere, să cuprindem faptul că pe prevederile Constituţiei, preşedintele poate să solicite Parlamentului.. să-şi exprime voinţa cu privire la un referendum, că în stadiul în care se găseşte legislaţia actuală, cu o Ordonanţă de urgenţă de modificare a Legii referendumului care se află în plin proces la Parlamentul României nu creează premisele de organizare a unui referendum până când nu se va şti care este stadiul acestuia şi de asemenea, dreptul european, Comisia de la Veneţia şi luăm din stenograme susţinerile care au fost făcute de către toţi intervenienţii, domnul Cseke, domnul Ghişe, colegii de acolo, nu recomandă organizarea unui referendum, cu motivaţiile din Comisia de la Veneţia. Şi vă supun această propunere de a exprima, de a transmite Birourilor reunite un asemenea punct de vedere.

Domnul Daniel Buda:

Da, înainte de a da cuvântul domnului Şova, cred că ar fi bine ca fiecare grup parlamentar să depună la secretariatul celor două comisii punctul de vedere exprimat şi în scris, astfel încât să nu mai avem surprize de genul pe care le-am avut cu doamna deputat Jipa.

Cine doreşte, are această posibilitate să depună şi în scris un punct de vedere la Secretariatul Comisiei juridice.

Domnul .....:

Iertaţi-mă domnule preşedinte. De când se obişnuieşte ca la şedinţele Comisiei juridice, grupurile să pună poziţiile în scris?

Domnul Dan Coman -Şova:

Nu există puncte de vedere scrise, dar nu asta este problema.

Domnul ...

Adică punctele de vedere ale grupurilor ...?!

Domnul Dan Coman - Şova:

Dăm un aviz şi atât.

Domnul ...

Până acum aţi spus că suntem jurişti şi acum spunem că suntem politicieni?

Domnul Dan Coman - Şova:

Un singur lucru aş vrea să vă rog. Înainte să votăm propunerea domnului preşedinte Greblă, aş vrea să adăugăm la această propunere o observaţie a colegului nostru Chiriţă, care spune aşa: în 138, alin.5 din Constituţie şi în art.15 din Legea 500/2002 a Finanţelor Publice, ne spune că nici o propunere nu poate fi înaintată, fără stabilirea sursei de finanţare.

Am ridicat-o și eu în prima mea intervenție, dar domnul Chiriță a fost mai exact și vreau să punem ca argument și admisibilitatea pentru că nu s-a precizat sursa de finanțare a acestui referendum.

Domnul Daniel Buda:

Domnul Urban. Vă rog.

Domnul Iulian Urban:

Nu am fost investiți. Luați adresa prin care au fost investite Comisiile juridice, să vedeți că nu am fost investiți cu așa ceva. Noi, pur și simplu, trebuie să dăm un punct de vedere asupra solicitării președintelui, nu putem să intrăm în amănunte de finanțare, câte secții de votare sunt.

Domnul Dan Coman – Șova:

Suntem într-un an în care reducem cheltuielile și spune că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Domnul Mihail Boldea:

Domnule președinte, revin și susțin procedura cu două chestiuni.

Domnul Dan Coman – Șova:

Adică de ce am da 20 de milioane de euro pe un referendum și dăm oamenii afară?!

Domnul Daniel Buda:

Domnilor colegi, chiar dacă vă veți simți din nou supărați, jigniți, știți foarte bine că ați mai determinat niște cheltuieli pentru susținerea președintelui.

Domnul Ioan Ghișe:

Supuneți la vot sistarea discuțiilor!

Domnul Daniel Buda:

Am sistat discuțiile, acum se pune în discuție forma exactă pe care o supunem la vot.

Domnul Ioan Ghișe:

Întâi de toate se supune la vot prima propunere privind aviz negativ. Dacă asta trece, după aceea vedem motivarea.

Domnul Mihail Boldea:

Domnule președinte, aviz favorabil sau negativ.

Domnul Daniel Buda:

Numai o clipă vă rog.

Domnul Ciprian Nica:

Domnule președinte, se cere un punct de vedere. Noi asta trebuie să votăm aici, nu aviz pozitiv sau negativ. Esența este clară, președintele poate să ceară consultarea prin referendum, dar numai purtăm discuții, deci, un punct de vedere, că nu este oportun să se organizeze acum referendum.

Domnul Ioan Ghișe:

Domnule președinte, permiteți vă rog? Pe procedură. Supuneți la vot prima propunere: aviz pozitiv sau negativ, iar în punctul de vedere al comisiei evidențiați punctele de vedere exprimate care evident, după cum s-a relevat, sunt diferite. Plenul nu are decât să decidă.

Domnul Daniel Buda:

Mulțumesc domnule coleg, asta și vroiam să facem până la urmă. Mulțumim pentru clarificări.

Deci, supunem votului dumneavoastră propunerea domnului senator, Toni Greblă dacă dăm un aviz negativ care să fie înaintat Biroului permanent.

Da, domnule senator, vă rog, ați stat pe margine și ați așteptat.

Domnul Ioan Chelaru:

Din păcate, cred că sunt singurul membru al Birourilor permanente reunite, Birourile permanente nu au cerut Comisiilor aviz negativ sau pozitiv, au cerut un punct de vedere cu privire la scrisoarea președintelui.

Domnul Mihail Boldea:

Atunci nu mai votăm nimic. Punct și am încheiat ședința.

Domnul Gheorghe Gabor:

Păi nu. În această situație, trebuie să exprimăm cele două puncte de vedere: unul majoritar, altul minoritar.

Domnul Mihail Boldea:

Eu cred că trebuie să exprimăm trei puncte de vedere sau patru: un punct de vedere al celor de la UDMR, unul al celor de la PNL, un punct al celor de la PSD și unul al nostru de la PDL. Este foarte simplu. 4 puncte de vedere care se intersectează să fie sănătoși.

Domnul Dan Coman-Șova:

Noi trebuie să dăm un punct de vedere al Comisiilor reunite.

Domnul Mihail Boldea:

Acum, pe cinstite domnule președinte,...

Domnul Daniel Buda:

De la Secretarul General al Camerei am primit să dăm un aviz, mă face atent colega, să dăm un aviz comun. Se pare că cele două Secretariate nu au reușit să se pună de comun acord asupra acestor chestiuni.

Domnul Dan Coman-Șova:

Domnilor, am două propuneri. Haideți să dăm un aviz pozitiv sau negativ pe propunerea domnului Greblă și a doua propunere, vă propun să votăm și admisibilitate sau inadmisibilitatea...

Domnul Daniel Buda:

Nu putem excede, domnule Șova.

Domnul Dan Coman-Șova:

Să o băgăm în același punct de vedere.

Domnul Daniel Buda:

Nu putem excede...

Domnul Daniel Buda:

Domnilor colegi, numai o clipă, dacă-mi dați voie. Prin adresa trimisă de către secretarul general – Domnule Nica, faceți vă rog un efort și ascultați, pentru că țin neapărat la dumneavoastră să mă urmăriți din punct de vedere juridic dacă este suficient de curată.

Deci, de la secretarul general al Camerei, ni s-a cerut să întocmim un aviz comun, așa cum rezultă din extrasul anexat. Prin urmare, noi nu putem să dăm altceva decât ceea ce ni se cere de la secretariat.

Domnul Ioan Ghișe:

Supuneți la vot propunerea domnului senator Greblă, aceea a esențializat toate propunerile formulate.

Domnul Daniel Buda:

Supunem la vot propunerea domnului senator Toni Greblă de a se da un aviz negativ.

Domnul Toni Greblă:

Un aviz negativ cu motivările care le-am spus și care sunt acolo.

Domnul Daniel Buda:

Domnul Toni Greblă a propus să se dea un aviz negativ cu privire la această solicitare a domnului președinte Traian Băsescu referitoare la organizarea referendumului.

Cine este pentru un aviz negativ? Vă rog să votați!

18 voturi pentru acordarea unui aviz negativ.

Cine este împotrivă? Deci, 12 voturi împotrivă.

Dacă sunt abțineri? Dacă nu sunt, atunci se va înainta Biroului permanent un aviz negativ.